

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kokeilu generatiivisen tekoälyn käytöstä lausuntoyhteenvetojen tuottamisessa

Helena Kostin Mansi, valtioneuvoston kanslia
Avoimen hallinnon virkamiesverkosto 24.10.2024

Digitaalinen
valtioneuvosto
Valtioneuvoston yhteinen tavoitetila

Mitä haluttiin saada aikaan ja mitä tehtiin?

Miten generatiivinen tekoäly voisi auttaa lainvalmistelijaa lausuntoyhteenvedon tuottamisessa?
Mitä Lausuntopalvelun uudistuksessa pitää huomioida?

- Käytettiin Suomessa kehitettyä yleistä **Poro-kielimallia**.
- Kumppanina **SiloGen AI Oy**.
- **Ei tehty käyttöliittymää**.
- **Lausuntoyhteenvedo taustaprosessina**. Kielimalli tuottaa taustalla luonnoksen lausuntoyhteenvedosta, jonka valmistelija voi työstää valmiiksi.
- Tiivistämistä, kannatuksen tunnistamista, keskeisten muutosehdotusten tunnistamista
- Käytettiin **few-shot prompting menetelmää** (syöte ja esimerkkejä tehtävän tekemisestä)
- Rakenteistamattomalla lausuntokierroksella luotiin **aihekohdat** (pykälät ja ehdotetut muutokset), **semanttinen vertailu** lausunnon kappaleen ja pykälän välillä

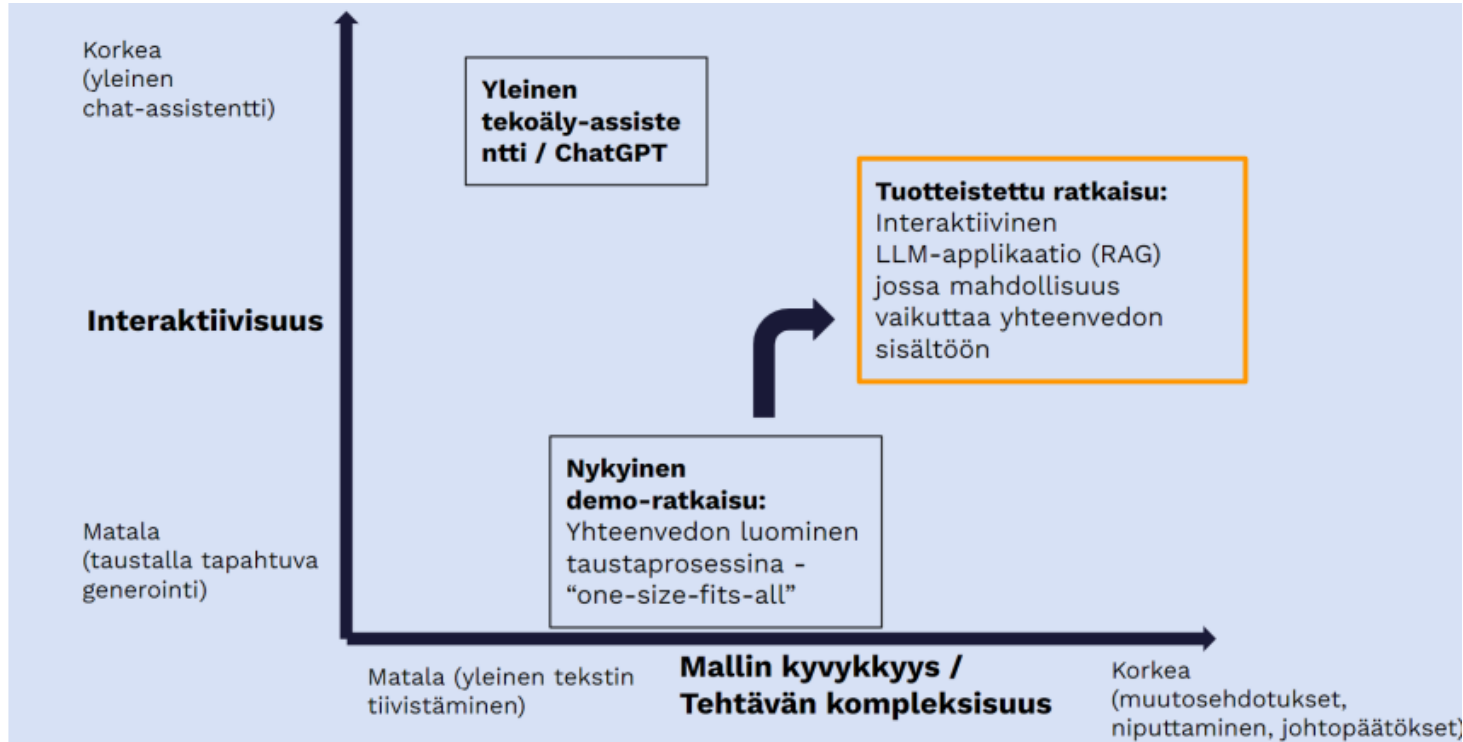

Keskeisimmät opit ja kokemukset

- Tekoälyllä nähtiin **selkeää potentiaalia lausuntokierrosten analysoinnin tehostamiseksi**.
- Kielimallin avulla **ei pystytty tuottamaan riittävän laadukkaita lausuntoyhteenvetoja**.
- Keskeisimmät haasteet
 - Kielimallin **konteksti-ikkunan koko** (kielimallin avulla voitiin käsitellä kerralla varsin pieni määrä aineistoa).
 - Kielimallin **taipumus yleistää palautetta** esim. ei osaa tehdä eroa niiden palautteiden välillä, jotka kohdistuivat voimassa olevaan lainsäädäntöön ja niiden, jotka kohdistuivat lausuntokierroksella olevaan ehdotukseen.

Tavoitetilassa lausuntoyhteenvedo syntyy tekoälyn ja valmistelijan vuorovaikutuksessa

Huomioitavaa jatkokehityksessä

- Lausuntoyhteenvedo on **analyysi** lausuntopalautteesta. Palautteen laadullinen sisältö keskeistä, ei määrällinen arviointi kannatuksesta tai vastustuksesta.
- Lausuntojen käsittelyn ja analysoinnin kehittämisessä **tekoäly yksi teknologisista ratkaisuista**.
 - **Pitää käyttää suuren konteksti-ikkunan kielimallia.**
 - Aloitus **rakenteistetuista lausuntokierroksista.**
 - **Ajantasainen lainsäädäntö ja koko lausuntokierroksen aineisto käytettävissä.**
 - **Lainvalmisteluun liittyen erilaisia lausuntokierroksia.** Tarvitaan yhteisiä malleja ja käytäntöjä mm. erilaisten lausuntoyhteenvedojen rakenteeseen.
 - **Kielimallin jatkuva oppiminen.** Opetusaineistoa laajennetaan ja palvelua kehitetään käytön yhteydessä kerättävän palautteen avulla.

Kiitos!

Lue lisää: [Kokeilun loppuraportti](#)

